

Η ψυχή των αγώνων

Στο πρόγραμμα των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας το 1896 περιλαμβάνονταν μόλις 43 αγωνίσματα σε 9 αθλήματα. Εκατό είκοσι πέντε χρόνια μετά, το πρόγραμμα των Αγώνων του Τόκιο θα περιλαμβάνει 339 αγωνίσματα σε 33 αθλήματα. Όσα χρόνια κι αν περάσουν όμως, οι αθλητές θα παραμένουν οι μεγάλοι πρωταγωνιστές κάθε διοργάνωσης Ολυμπιακών Αγώνων.

Αθλήματα και αγωνίσματα

Αθλήματα είναι αυτά τα οποία διοικούνται από τις Διεθνείς Ομοσπονδίες που αναγνωρίζονται από τη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή, η οποία αναγνωρίζει μία μόνο Ομοσπονδία ανά άθλημα. Αγώνισμα είναι μια αγωνιστική δραστηριότητα αθλήματος, η οποία έχει ως αποτέλεσμα μια κατάταξη που οδηγεί στην απονομή μεταλλίων και διπλωμάτων. Ο στίβος, για παράδειγμα, είναι ένα άθλημα που περιλαμβάνει πολλά αγωνίσματα, όπως το άλμα εις ύψος, το άλμα επί κοντώ, τον δρόμο 100μ. κ.ά.

Τα ολυμπιακά αθλήματα

Εννιά μόνο αθλήματα περιλαμβάνονταν στο πρόγραμμα των Αγώνων του 1896 στην Αθήνα. Ο αριθμός αυτός αυξήθηκε σταδιακά, για να φτάσει τα 28 αθλήματα την περίοδο 2000-2008. Στους αγώνες του Λονδίνου το 2012 το πρόγραμμα περιλάμβανε 26 αθλήματα (αφαιρέθηκαν το μπίτζμπολ και το σόφτμπολ), ενώ η συμπερίληψη του γκολφ και του ράγκμπι αύξησαν ξανά τον αριθμό στα 28 αθλήματα στους Αγώνες του Ρίο το 2016. Τον Αύγουστο του 2016 η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή ψήφισε υπέρ της συμπερίληψης 5 νέων αθλημάτων στο πρόγραμμα των Αγώνων του 2021 στο Τόκιο. Πρόκειται για το μπίτζμπολ/σοφτμπολ που επιστρέφει, το καράτε, την αγωνιστική αναρρίχηση, το σερφινγκ και το σκέντμπορντ. Στους Αγώνες του Παρισιού το 2024, τη θέση του καράτε αναμένεται να πάρει το μπρέικ ντανς. Για να μπορεί ένα άθλημα να συμπεριληφθεί στο πρόγραμμα των Ολυμπιακών Αγώνων θα πρέπει να εφαρμόζεται σε τουλάχιστον 75 χώρες και σε 4 ηπείρους από άντρες και σε τουλάχιστον 40 χώρες και 3 ηπείρους από γυναίκες.

- Η διελκυστίνδα είναι ένα από τα αθλήματα που συμπεριλαμβάνονταν στο παρελθόν στο πρόγραμμα των Αγώνων, αλλά δεν συμπεριλαμβάνεται πια. Αθλήματα όπως το τένις και η τοξοβολία συμπεριλαμβάνονταν στο πρόγραμμα στις αρχές του 20ου αιώνα, στη συνέχεια αφαιρέθηκαν από αυτό, ενώ τελικά επέστρεψαν στους Αγώνες οριστικά. Το τένις επανεντάχθηκε στο πρόγραμμα το 1984 και η τοξοβολία το 1972.
- Τα μοναδικά αθλήματα που δεν απουσίασαν ποτέ από το πρόγραμμα των Θερινών Αγώνων είναι ο στίβος, ο υγρός στίβος (κολύμβηση), η ποδηλασία, η ξιφασκία και η γυμναστική.

Αθλήματα του προγράμματος των Αγώνων του Τόκιο

ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΡΡΙΧΗΣΗ 	ΚΑΡΑΤΕ 	ΣΕΡΦΙΝΓΚ
ΑΝΤΙΠΤΕΡΙΣΗ (ΜΠΑΝΤΜΙΝΤΟΝ) 	ΚΩΠΗΛΑΣΙΑ 	ΣΚΕΪΝΤΜΠΟΡΝΤ
ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗ (ΤΕΝΙΣ) 	ΜΟΝΤΕΡΝΟ ΠΕΝΤΑΘΛΟ 	ΣΚΟΠΟΒΟΛΗ
ΑΡΣΗ ΒΑΡΩΝ 	ΜΠΕΪΖΜΠΟΛ/ ΣΟΦΤΜΠΟΛ 	ΣΤΙΒΟΣ
ΓΚΟΛΦ 	ΞΙΦΑΣΚΙΑ 	ΤΑΕΚΒΟΝΤΟ
ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ Ενόργανη Ρυθμική Τραμπολίνο 	ΠΑΛΗ Ελευθέρα Ελληνορωμαϊκή 	ΤΖΟΥΝΤΟ
ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑ ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗ (ΠΙΝΓΚ ΠΟΝΓΚ) 	ΠΕΤΟΣΦΑΙΡΙΣΗ Πετοσφαίριση Πετοσφαίριση άμμου 	ΤΟΞΟΒΟΛΙΑ
ΙΠΠΑΣΙΑ Τρίαθλο Εμπόδια Ντρεσάζ 	ΠΟΔΗΛΑΣΙΑ BMX Δρόμου Ορεινή Πίστας 	ΤΡΙΑΘΛΟ
ΙΣΤΙΟΠΛΟΪΑ 	ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ 	ΥΓΡΟΣ ΣΤΙΒΟΣ Καταδύσεις Κολύμβηση Συγχρονισμένη κολύμβηση Υδατοσφαίριση
ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΑ (ΜΠΑΣΚΕΤ) 	ΠΥΓΜΑΧΙΑ (ΜΠΟΞ) 	ΧΕΙΡΟΣΦΑΙΡΙΣΗ (ΧΑΝΤΜΠΟΛ)
ΚΑΝΟ Σλάλομ Σπριντ 	ΡΑΓΚΜΠΙ ΣΕΒΕΝΣ 	ΧΟΚΕΪ ΕΠΙ ΧΟΡΤΟΥ

Διαδεδομένα και μη διαδεδομένα αθλήματα

Σε κάποιες χώρες συγκεκριμένα αθλήματα είναι πολύ πιο δημοφιλή από ό,τι σε άλλες. Το μπέιζμπολ, για παράδειγμα, είναι διαδεδομένο στις Η.Π.Α. (θεωρείται εθνικό άθλημα), ενώ στην Ελλάδα δεν είναι. Η καλαθοσφαίριση θεωρείται εθνικό άθλημα στη Σερβία και τη Λιθουανία, ενώ στο Νεπάλ η πετοσφαίριση είναι διά νόμου το εθνικό άθλημα της χώρας. Ένα άθλημα θεωρείται μη διαδεδομένο σε μια χώρα όταν δεν υπάρχει εθνικό πρωτάθλημα, δεν υπάρχουν υψηλού επιπέδου αθλητές και το άθλημα δεν είναι δημοφιλές.

Ο ρόλος των Διεθνών Ομοσπονδιών

Η Διεθνής Ομοσπονδία που διέπει κάθε άθλημα (π.χ. η Διεθνής Ομοσπονδία Καλαθοσφαίρισης) είναι υπεύθυνη για όλες τις τεχνικές λεπτομέρειες: κανόνες, εξοπλισμό, αγωνιστικούς χώρους, διαιτησία κλπ.

Οι αθλητές

Για να μπορεί ένας αθλητής να λάβει μέρος στους Ολυμπιακούς Αγώνες, θα πρέπει να είναι συμμορφωμένος με τον Ολυμπιακό Χάρτη και να ακολουθεί τους κανόνες της Διεθνούς Ομοσπονδίας του αθλήματος που μετέχει. Ο τρόπος καθορισμού των αθλητών που μπορούν να λάβουν στους Αγώνες είναι ευθύνη της κάθε Ομοσπονδίας. Αν ένας αθλητής έχει διπλή υπηκοότητα, μπορεί να επιλέξει τη χώρα με την οποία θα αγωνιστεί. Δεν υπάρχει όριο ηλικίας για συμμετοχή στους Αγώνες, εκτός και αν επιβληθεί από κάποια Ομοσπονδία για λόγους -κυρίως- υγείας. Με τη συμμετοχή του στους Αγώνες, ένας αθλητής δεσμεύεται να σεβαστεί τις Ολυμπιακές Αξίες, ενώ είναι υποχρεωμένος να υποστεί εξετάσεις αντιντόпинγκ. Κατά τη διάρκεια των Αγώνων, οι αθλητές διαμένουν στο Ολυμπιακό Χωριό.

Δεκατρείς αθλητές έχουν συμμετάσχει σε 8 Ολυμπιακούς Αγώνες και άνω. Ο Καναδός αθλητής της ιππασίας Ίαν Μίλλερ κατέχει το ρεκόρ με 10 συμμετοχές σε Αγώνες. Η πρώτη του συμμετοχή ήταν στους Αγώνες του Μονάχου το 1972, σε ηλικία 25 ετών, ενώ η τελευταία ήταν 40 χρόνια αργότερα στους Αγώνες του Λονδίνου το 2012, όταν ήταν 65 ετών. Ο Αυστριακός αθλητής της ιστιοπλοΐας Χιούμπερτ Ράουντασκλ και ο Λετονός αθλητής της σκοποβολής Αφανάζις Κουζμίνς έχουν από 9 συμμετοχές ο καθένας.

Ο Αμερικανός κολυμβητής Μάικλ Φελπς είναι ο αθλητής που έχει στη συλλογή του τα περισσότερα μετάλλια στην ιστορία των Αγώνων. Από το 2004 στην Αθήνα μέχρι και το 2016 στο Ρίο έχει κατακτήσει 28 συνολικά μετάλλια: 23 χρυσά, 3 αργυρά και 2 χάλκινα.

Η Αμερικανίδα Τζόαν Μπενόιτ έγινε το 1984 η νικήτρια του πρώτου μαραθώνιου δρόμου γυναικών στην ιστορία των Αγώνων. Μέχρι τότε, οι αρμόδιοι δεν είχαν εντάξει το αγώνισμα στο πρόγραμμα των Αγώνων, γιατί θεωρούσαν ότι οι γυναίκες δε θα μπορούσαν να ανταπεξέλθουν.

Τόκιο 2021 Επιστροφή, 57 χρόνια μετά...

- Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2021 θα διεξαχθούν στο Τόκιο της Ιαπωνίας από τις 23 Ιουλίου μέχρι τις 8 Αυγούστου. Θα είναι η δεύτερη φορά που η πρωτεύουσα της Ιαπωνίας θα διοργανώσει του Ολυμπιακούς Αγώνες, αφού το Τόκιο φιλοξένησε και του Αγώνες του 1964. Στους Αγώνες θα λάβουν μέρος αθλητές από περισσότερες από 200 χώρες.
- Η επιλογή της διοργανώτριας πόλης των Ολυμπιακών Αγώνων του 2021 έγινε τις 7 Σεπτεμβρίου 2013 στο Μπουένος Άιρες της Αργεντινής. Το Τόκιο επικράτησε της Κωνσταντινούπολης και της Μαδρίτης, που ήταν οι άλλες δύο υποψήφιες πόλεις.

Μασκότ

- Η επίσημη μασκότ των Ολυμπιακών Αγώνων του Τόκιο είναι ένας σούπερ ήρωας με το όνομα Μιραϊτόουα. Έμπνευση για το όνομα της καρό μπλε και άσπρης μασκότ είναι οι ιαπωνικές λέξεις «μιράι» (μέλλον) και «τόουα» (αιωνιότητα). Η μασκότ των Παραολυμπικών Αγώνων, είναι ένας καρό ροζ και άσπρος σούπερ ήρωας, που φέρει το όνομα «Σομέιτι», το οποίο προέρχεται από τη λέξη «σομέισινο» (άνθος κερασιάς).
- Οι δύο μασκότ επιλέγηκαν από τους μαθητές σχεδόν 17.000 δημοτικών σχολείων σε όλη την Ιαπωνία.

Τα μετάλλια

Τα μετάλλια των Ολυμπιακών Αγώνων του Τόκιο παρουσιάστηκαν επίσημα τον Ιούλιο του 2019 και έχουν μια σημαντική καινοτομία: είναι κατασκευασμένα από ανακυκλωμένα υλικά. Η εμφάνιση των μεταλλίων παραπέμπει σε βότσαλο, ενώ έχουν διάμετρο 8,5 cm. Στη μια πλευρά, όπως προβλέπεται από τον κανονισμό της ΔΟΕ, απεικονίζεται η αρχαία θεά Νίκη, ενώ στην άλλη πλευρά υπάρχει το λογότυπο των Αγώνων του Τόκιο. Όλα τα μετάλλια θα είναι κατασκευασμένα από χρυσό, ασήμι και χαλκό που έχουν αφαιρεθεί από κινητά τηλέφωνα και άλλες συσκευές. Σε καμπάνια που ξεκίνησε πριν 2 χρόνια, η οργανωτική επιτροπή των Αγώνων καλούσε τον κόσμο να δωρίσει συσκευές, των οποίων τα μέταλλα θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν. Η καμπάνια είχε τον τίτλο «Τα μετάλλια όλων». Τελικά, περίπου 6 εκατομμύρια κινητά δόθηκαν από τον κόσμο. Οι κορδέλες των μεταλλίων είναι εμπνευσμένες από τα παραδοσιακά ιαπωνικά κιμονό.

Το όραμα των αγώνων

Το όραμα των Αγώνων του Τόκιο συνοψίζεται σε τρεις βασικούς στόχους:

- Οι αγώνες να βοηθήσουν τον κάθε αθλητή να δώσει τον καλύτερο του εαυτό και να πετύχει ό,τι καλύτερο μπορεί.
- Οι αγώνες να αποδεχτούν και να σεβαστούν κάθε μορφής διαφορετικότητα.
- Οι αγώνες να αλλάξουν την Ιαπωνία προς το καλύτερο και να αποτελέσουν το ξεκίνημα μιας νέας εποχής για τη χώρα και τους κατοίκους της.

Τα αθλήματα

Τριάντα τρία αθλήματα θα περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα των Αγώνων του 2021. Σύμφωνα με τους κανονισμούς της ΔΟΕ που επιτρέπουν σε νέα αθλήματα να εντάσσονται (έστω και για μία μόνο φορά) στο πρόγραμμα των Ολυμπιακών Αγώνων κάθε φορά, στο Τόκιο θα δούμε 4 νέα αθλήματα: το σέρφινγκ, το σκέιτμπορντ, το καράτε και την αναρρίχηση. Επίσης επιστρέφει το μπίτζμπολ/σόφτμπολ για πρώτη φορά από το 2008.

Οι εγκαταστάσεις

Οι τελετές έναρξης και λήξης των Αγώνων θα φιλοξενηθούν στο Νέο Εθνικό Στάδιο του Τόκιο, το οποίο κατεδαφίστηκε και χτίστηκε από την αρχή. Το ίδιο στάδιο θα φιλοξενήσει και τον στίβο, καθώς και τους τελικούς του τουρνουά ποδοσφαίρου. Συνολικά θα χρησιμοποιηθούν περίπου 40 εγκαταστάσεις, εκ των οποίων οι 11 είναι καινούργιες.

Αγώνες για όλους

Στόχος της οργανωτικής επιτροπής είναι οι Αγώνες του Τόκιο να είναι Αγώνες για όλους, χωρίς αποκλεισμούς και διακρίσεις. Μια από τις ενέργειες της επιτροπής ήταν να στηρίξει, μέσω των Αγώνων, τους κατοίκους περιοχών που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές, όπως τον μεγάλο σεισμό του 2011, στην προσπάθεια για να ξαναφτιάξουν τις ζωές τους. Επίσης, γίνονται όλες οι απαραίτητες ενέργειες ώστε οι Αγώνες του Τόκιο να είναι «πράσινοι» Αγώνες, με την προστασία του περιβάλλοντος να είναι από τις βασικές έγνοιες των διοργανωτών.